

[Landbrugsministeren.]

at Arbejdet herfor skal gennemføres af Regering og Rigsdag: Hvor er det, man skal sætte ind fra Regeringens og Rigsdagens Side, saaledes at det kan betyde noget? Hvis det ærede Medlem vil tage den Tabel, som vi har faaet fra Landøkonomisk Driftsbureau angaaende den sidste Opgørelse af Landbrugets Forrentningsmuligheder, og se paa Driftsomkostningerne i Landbruget pr. ha og i øvrigt se paa de forskellige Poster, saa vil jeg gerne have at vide, hvad det er for Poster, man fra det offentliges Side kan sætte ind overfor, saaledes at det kan betyde en nævneværdig Nedsættelse, hvorved der kan skabes Rentabilitet.

Jeg vilde føle mig meget svag, hvis jeg gik ud og lovede noget overfor Landbrugerne i den Retning, som de Herrer her har antydnet, hvis det skulde vise sig, at det var fuldkommen umuligt at indfri saadanne Løfter. Hvis man nu ser paa disse Tal, vil man se, at Gennemsnittet af de Landbrug, der er behandlet, det vil sige baade store og smaa, baade i Jylland og paa Øerne, saaledes at man har saa nogenlunde Indtrykket af Gennemsnittet af Vilkaarene for de almindelige Landbrugere, vil man se, at disse Driftsomkostninger pr. ha til det legemlige Arbejde, det vil sige baade til Lønarbejde og til Familiens egen Arbejdsydelse, udgør 168 Kr. — og det ærede Medlem sagde selv, at Lønnen for Arbejde i Landbruget kan umuligt sættes længere ned, og der gøres i Redegørelsen ogsaa opmærksom paa, at ingen af Landbrugets Driftsudgifter er gaaet saadan ned som netop Arbejdsudgifterne. De samlede Udgifter til Arbejde, hvad enten det nu gælder Familiens Arbejde eller Lønarbejde, udgør altsaa 168 Kr. pr. ha, og det ærede Medlem har selv sagt, at denne Udgift kan ikke nedsættes.

Den næste Post er 60 Kr. pr. ha, som medgaar til Driftslederløn. Jeg vil her sige, at det forekommer mig at være meget rigeligt regnet, og det bliver ikke noget ringe Beløb, naar man kommer op til de meget store Brug, men det er naturligvis utænkeligt, at man fra det offentliges Side skulde kunne gøre noget for at nedbringe denne Post.

Den næste Post, paa 156 Kr., er til Kraftfoder. Den kan man heller ikke røre ved fra det offentliges Side. Den fjerde Post, som udgør 25 Kr. pr. ha, er til Kunstgødning, den femte, som udgør 52 Kr., er til andre Vareindkøb. Den sidste Post er øvrige Omkostninger, som udgør 113 Kr., og af den udgør Ejendomsskatterne, som

man til enhver Tid taler om, at det offentlige skal nedsætte, saadant noget som 25 Kr. Naar man nu lægger alle disse Beløb sammen, faar man et Beløb paa 574 Kr. pr. ha, hvoraf Ejendomsskatterne altsaa udgør de 25 Kr.

Naar man dertil lægger Renterne af den Gæld, der svarer til Ejendomsværdien, altsaa noget, som slet ikke berøres af det foreliggende Lovforslag, kommer man ifølge den nævnte Redegørelse op paa et Rentebeløb paa 120 Kr. pr. ha aarlig for Gennemsnittet af Landbrugere. Det vil sige, at i alt udgør Driftsomkostningerne for saadanne Landbrug ca. 700 Kr., og deraf udgør Ejendomsskatterne de 25 Kr.

Jeg tror derfor, man skulde bevæge sig med en lille Smule Forsigtighed, naar man vil tale om, at en Nedsættelse, ja, selv en fuldkommen Slettelse af Ejendomsskatterne, som saa naturligvis skal betales af andre, kan skabe Rentabilitet i Landbruget, navnlig naar man vil stille Skatterne op overfor den Post, som vi her taler om, nemlig Renteposten, som alene for den Gælds Vedkommende, der ligger indenfor Værdigrænsen, udgør omtrent 5 Gange saa meget som samtlige Ejendomsskatter til Stat, Amt og Kommune. Jeg har villet gøre disse Bemærkninger, for at man ikke skal komme for langt ud i sine Udtalelser om, hvad det offentlige kan gøre for at skabe Rentabilitet i Landbruget.

Det ærede Medlem Hr. Kyed havde i Virkeligheden ingen andre Indvendinger at gøre imod Lovforslagets Indhold end den, at man burde ændre den Bestemmelse, der angaar Kautionsisterne. Det er en Bestemmelse, der gaar ud paa, at for den samme Periode, for hvilken en Landmand kan faa tilstaaet Moratorium, kan ogsaa Kautionsisten faa Moratorium, og det, det ærede Medlem ønskede, var, at man ikke gav Kautionsisten denne Fritagelse for Kautionsforpligtelsen i de tre Aar, der er Tale om.

Jeg maa give det ærede Medlem Hr. Holdgaard Ret i, at Lovforslagets Bestemmelse, hvorefter Kautionsisten faar den særlige Mulighed for i de tre Aar at være fritaget for at indfri sin Kautionsforpligtelse, men efter de tre Aars Forløb igen faar denne Forpligtelse, er rigtig, naar man vil tage Hensyn til Kreditor, til Debitor og til Kautionsisten. Det er rigtigt, som det ærede Medlem Hr. Holdgaard udtalte, at ingen vinder saa lidt ved disse Laaneforhold som netop Kautionsisten. Han har kun at betale, hvis han overhovedet skal foretage sig noget.

Derfor maa jeg sige, at det forekommer